

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Факультету соціології і права

Протокол № 7 від «24» «лютого» 2020 р.

Голова вченої ради _____ Яна ЦИМБАЛЕНКО

М.П.

ПРОГРАМА

комплексного фахового випробування

для вступу на освітню програму підготовки магістра
«Електронне урядування»

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

Програму рекомендовано кафедрою

Теорії та практики управління

Протокол № 9 від «19» «лютого» 2020 р.

В. о. зав. кафедри _____ Ольга ІВАНИЦЬКА

ВСТУП

Метою програми комплексного фахового випробування (далі – Програма) для вступу на освітньо-професійну програму «Електронне урядування» підготовки магістрів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування є викладення основних вимог до вступників, надання їм вичерпної інформації стосовно обсягу навчального матеріалу, що виноситься на екзамен, критеріїв оцінювання та процедури проведення випробування.

Метою комплексного фахового вступного випробування є з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних вступникам для опанування ними освітньо-професійної програми «Електронне урядування» підготовки магістрів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Завданнями комплексного фахового випробування є:

- оцінювання рівня теоретичної підготовки вступників з фахових дисциплін;
- виявлення рівня їх аналітичних здібностей, вміння узагальнювати теоретичну інформацію;
- оцінювання спроможності вступників до послідовного, логічного та аргументованого викладення навчального матеріалу та власних думок;
- визначення здатності застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

Дана Програма складається зі вступу, основної частини, в якій викладено повний перелік навчального матеріалу, що виноситься на комплексне фахове випробування, та прикінцевих положень, в яких, зокрема, вміщено критерії оцінювання та приклади типових завдань, та списку літератури, з якою рекомендовано ознайомитись до проходження комплексного фахового випробування.

До складу Програми увійшли окремі питання з навчальних дисциплін «Державна служба», «Основи менеджменту та теорії організації», «Основи електронного урядування». Комплексне фахове випробування здійснюється у письмовій формі. Тривалість підготовки відповідей на екзаменаційні білети становить 2 академічні години (90 хв.). Екзаменаційний білет містить три відкритих теоретичних запитання, на які необхідно надати розгорнуту відповідь. Всі запитання сформульовані у межах навчального матеріалу, наведеного в основній частині Програми.

До комплексного фахового випробування для вступу на освітньо-професійну програму «Електронне урядування» підготовки магістрів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування допускаються особи, напрям підготовки яких (бакалаврат) відповідає обраній для вступу на 5-й курс спеціальності, а також особи, які здобули ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) за будь-яким іншим напрямом підготовки (спеціальністю) та склали додаткове вступне випробування.

ОСНОВНИЙ ВИКЛАД

На комплексне фахове випробування для вступу на освітньо-професійну програму «Електронне урядування» підготовки магістрів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування вноситься навчальний матеріал з наступних навчальних дисциплін: «Основи менеджменту та теорії організації», «Державна служба», «Основи електронного урядування».

Перелік запитань з навчальної дисципліни «Основи менеджменту та теорії організації»

1. Охарактеризуйте сутність і основні відмінності між поняттями «управління», «менеджмент», «адміністрування» та «керування».
2. Визначте предмет, об'єкт та суб'єкт менеджменту.
3. Охарактеризуйте поняття організації та її властивості.
4. Визначте сутність, предмет, об'єкт та особливості управлінської праці.
5. Охарактеризуйте сутність понять «керівництво», «лідерство», «влада».
6. Визначте сутність і типи стилів керівництва.
7. Розкрийте етапи еволюції теорії організації.
8. Розкрийте основні теорії менеджменту.
9. Охарактеризуйте теорію бюрократії М. Вебера.
10. Опишіть неокласичні теорії менеджменту: школу людських відносин та школу поведінкових наук.
11. Розкрийте сутність школи кількісного підходу.
12. Охарактеризуйте інтегровані підходи до управління (процесний, системний та ситуаційний).
13. Охарактеризуйте організацію як відкриту систему.
14. Надайте класифікацію організацій.
15. Назвіть формальні та неформальні групи в організаціях.
16. Перелічіть типи організацій за М. Вебером.
17. Охарактеризуйте місію та мету організації.
18. Розкрийте поняття та основні моделі життєвого циклу організацій.
19. Перелічіть та охарактеризуйте складові управлінської діяльності (за Анрі Файолем).
20. Охарактеризуйте організації адаптивного (гнучкого) типу.
21. Розкрийте загальні принципи управління.
22. Розкрийте основні та другорядні закони організації.
23. Розкрийте специфічні закони соціальної організації.
24. Визначте поняття «владні повноваження», «відповідальність» і «делегування».
25. Охарактеризуйте діапазон контролю, ланцюг команд, ланки та рівні управління.
26. Розкрийте суть ідей Е. Майо щодо елементів управлінської діяльності.

27. Опишіть та охарактеризуйте методи обґрунтування управлінських рішень.
28. Розкрийте основні положення теорії мотивації.
29. Розкрийте відмінності між державним і громадським управлінням.
30. Розкрийте процес прийняття управлінських рішень.
31. Опишіть процеси оцінювання ефективності системи менеджменту.
32. Охарактеризуйте особливості ідей універсальності та унікальності у класичному менеджменті.

Перелік запитань з навчальної дисципліни
«Державна служба»

1. Надайте визначення та ознаки державної служби.
2. Охарактеризуйте функції державної служби.
3. Розкрийте види державної служби.
4. Розкрийте завдання і принципи управління державною службою.
5. Перелічіть систему органів управління державною службою.
6. Розкрийте конституційно-правові принципи державної служби.
7. Визначте бюрократію та бюрократизм як атрибут державної служби.
8. Опишіть державну службу як інститут адміністративного права.
9. Розкрийте особливості державного контролю у сфері державної служби.
10. Розкрийте поняття «етика державної служби».
11. Охарактеризуйте дипломатичну службу та її специфіку.
12. Надайте загальну характеристику військової державної служби.
13. Охарактеризуйте адміністративну відповідальність державних службовців.
14. Охарактеризуйте дисциплінарну відповідальність державних службовців.
15. Опишіть службовий обов'язок і особисту відповідальність державного службовця.
16. Визначте класифікацію посад на державній службі.
17. Опишіть категорії державних службовців.
18. Охарактеризуйте особливості функціонування патронатної державної служби.
19. Визначте права та обов'язки державних службовців.
20. Охарактеризуйте професіоналізм і компетентність державного службовця.
21. Надайте загальну характеристику чинного законодавства про державну службу в Україні.
22. Охарактеризуйте кадрові процеси та кадровий резерв у державній службі.
23. Охарактеризуйте службу в органах місцевого самоврядування.
24. Визначте обмеження, пов'язані з прийняттям на державну службу.

25. Розкрийте особливості державної служби в органах законодавчої, виконавчої, судової влади.
26. Перелічіть політичні та соціально-майнові права державних службовців.
27. Розкрийте поняття атестації державного службовця та принципи її організації.
28. Розкрийте основні напрями реформування державної служби в Україні.
29. Охарактеризуйте особливості державної (публічної) служби в країнах Західної Європи.
30. Охарактеризуйте особливості державної (публічної) служби в США.
31. Визначте співвідношення понять «державний службовець» і «політичний діяч».
32. Опишіть процедуру зайняття посади державного службовця.

Перелік запитань з навчальної дисципліни
«Основи електронного урядування»

1. Охарактеризуйте основні підходи до розгляду електронного уряду та електронного урядування.
2. Розкрийте передумови впровадження електронного урядування.
3. Назвіть основні складові е-уряду.
4. Охарактеризуйте проблеми формування електронного урядування.
5. Наведіть приклади зарубіжного досвіду впровадження електронного урядування.
6. Назвіть основні моделі і підходи до впровадження електронного урядування в зарубіжних країнах.
7. Проаналізуйте помилки та проблеми розвитку електронного урядування.
8. Наведіть кращі практики впровадження електронного урядування.
9. Наведіть приклади впровадження електронного урядування в Європейському Союзі.
10. Перерахуйте помилки і проблеми розвитку електронного урядування зарубіжних країн.
11. Охарактеризуйте передумови та основні етапи розвитку електронного урядування в Україні.
12. Наведіть приклади впровадження електронного урядування на місцевому рівні.
13. Виокремте проблеми та тенденції впровадження електронного урядування в Україні.
14. Визначте сутність електронних послуг.
15. Розкрийте основні характеристики електронних державних послуг.
16. Назвіть фази реалізації електронних державних послуг.
17. Опишіть ступінь зрілості електронних послуг.
18. Перерахуйте потенціальні переваги та економію від реалізації електронних державних послуг.
19. Визначте сутність та основні засади розвитку електронної демократії.

20. Перерахуйте основні складові електронної демократії.
21. Назвіть інструменти електронної демократії.
22. Охарактеризуйте електронну участь громадян у процесі прийняття державних рішень.
23. Опишіть можливості використання електронних петицій в Україні.
24. Наведіть кращі зарубіжні практики розвитку електронної демократії.
25. Перерахуйте основні етапи розвитку електронної демократії.
26. Виокремте проблеми розвитку електронної демократії.
27. Визначте проблеми захисту приватності в соціальних мережах.
28. Охарактеризуйте поняття приватності, персональних даних, конфіденційності.
29. Опишіть загрози приватності в інтернеті.
30. Перерахуйте загрози приватності в соціальних мережах.
31. Виокремте найбільш поширені загрози в соціальних мережах.
32. Опишіть вплив соціальних мереж на розвиток електронної демократії.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

При складанні комплексного фахового випробування використання будь-яких електронних пристроїв та допоміжного матеріалу (підручники, першоджерела, конспекти тощо) ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ.

Правилами прийому до КПІ ім. Ігоря Сікорського в 2020 році передбачено при обчисленні конкурсного бала вступника застосовувати шкалу оцінювання Єдиного вступного іспиту (ЄВІ) від 100 до 200 балів.

Максимальний ваговий бал за відповідь на перше відкрите теоретичне запитання складає 60 балів. Максимальний ваговий бал за відповідь на друге та третє відкрите теоретичне запитання складає по 70 балів.

Загальна оцінка вступника розраховується за формулою:

$$E_{ЗАГ} = E_{ОМТО} + E_{ДС} + E_{ОЕУ}, \text{ де:}$$

$E_{ЗАГ}$ – загальна оцінка вступника;

$E_{ОМТО}$ – бали, отримані вступником за відкрите теоретичне запитання з навчальних дисциплін ««Основи менеджменту та теорії організації», максимальний ваговий бал – 60;

$E_{ДС}$ – бали, отримані вступником за відкрите теоретичне запитання з навчальної дисципліни «Державна служба», максимальний ваговий бал – 70;

$E_{ОЕУ}$ – бали, отримані вступником за відкрите теоретичне запитання з навчальної дисципліни «Основи електронного урядування», максимальний ваговий бал – 70.

Таким чином, максимальна загальна оцінка вступника $E_{ЗАГ}$:

$$E_{ЗАГ} = 60 + 70 + 70 = 200 \text{ балів.}$$

Критерії оцінювання відповіді вступника на відкриті теоретичні запитання враховують повноту та правильність відповіді; здатність вступника узагальнювати отримані знання; наводити приклади, які б ілюстрували теоретичний матеріал; аналізувати, інтерпретувати та оцінювати факти, події, процеси суспільного життя; чітко, послідовно та обґрунтовано аргументувати власну відповідь.

Критерії оцінювання:

Відповіді на питання з дисципліни **«Основи менеджменту та теорії організації»:**

Максимальний ваговий бал – 60:

60-54 балів – вступник демонструє вичерпне знання навчального матеріалу, високий рівень умінь та навичок, включаючи правильне використання термінології, детальне роз'яснення понять, теорій та підходів, наведення прикладів у необхідних випадках, вміння послідовно та обґрунтовано аргументувати власну відповідь, логічно структурувати матеріал. У відповіді повно відображена власна аргументована позиція щодо викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю та оригінальністю. У відповіді подано не менше 90% потрібної інформації.

53-48 балів – вступник демонструє повні та міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння обґрунтовано та послідовно викладати матеріал, проте допускає несуттєві неточності у викладенні матеріалу. У відповіді відображена власна позиція щодо окремих положень викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю. У відповіді наявно не менше 80% потрібної інформації.

47-42 балів – вступник демонструє достатньо повні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння в більшості випадків вірно та обґрунтовано приймати рішення в різних ситуаціях, проте допускає певні неточності при відповіді, має певні труднощі в трансформації знань в нових умовах. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо викладеного матеріалу відображена слабо. Відповідь містить не менше 70% потрібної інформації.

41-36 балів – вступник засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає істотні неточності, які не є перешкодою для подальшого навчання; вміє вірно використовувати наявні знання переважно для вирішення стандартних задач. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо

викладеного матеріалу не відображена, наявно не менше 60% потрібної інформації.

35-30 балів – вступник поверхнево засвоїв основний теоретичний матеріал, допускає суттєві неточності, які, проте, не є перешкодою для подальшого навчання; вміє вірно використовувати наявні знання лише для вирішення стандартних задач. У відповіді відсутні приклади, але наявно не менше 50% потрібної інформації.

1-29 балів – неповна відповідь з грубими помилками та (або) принциповими неточностями (менше 50% потрібної інформації).

0 балів – відсутність відповіді.

Відповіді на питання з дисципліни «**Державна служба**»:

Максимальний ваговий бал – 70:

70-63 балів – вступник демонструє вичерпне знання навчального матеріалу, високий рівень умінь і навичок, включаючи правильне використання термінології, детальне роз'яснення понять, теорій та підходів, наведення прикладів у необхідних випадках, вміння послідовно та обґрунтовано аргументувати власну відповідь, логічно структурувати матеріал. У відповіді повно відображена власна аргументована позиція щодо викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю та оригінальністю. У відповіді подано не менше 90% потрібної інформації.

62-56 балів – вступник демонструє повні та міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння обґрунтовано та послідовно викладати матеріал, проте допускає несуттєві неточності у викладенні матеріалу. У відповіді відображена власна позиція щодо окремих положень викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю. У відповіді наявно не менше 80% потрібної інформації.

55-49 балів – вступник демонструє достатньо повні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння в більшості випадків вірно та обґрунтовано приймати рішення в різних ситуаціях, проте допускає певні неточності при відповіді, має певні труднощі в трансформації знань в нових умовах. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо викладеного матеріалу відображена слабо. Відповідь містить не менше 70% потрібної інформації.

48-42 балів – вступник засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає істотні неточності, які не є перешкодою для подальшого навчання; вміє вірно використовувати наявні знання переважно для вирішення стандартних задач. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо викладеного матеріалу не відображена, наявно не менше 60% потрібної інформації.

41-35 балів – вступник поверхнево засвоїв основний теоретичний матеріал, допускає суттєві неточності, які, проте, не є перешкодою для подальшого навчання; вміє вірно використовувати наявні знання лише для

вирішення стандартних задач. У відповіді відсутні приклади, але наявно не менше 50% потрібної інформації.

1-34 балів – неповна відповідь з грубими помилками та (або) принциповими неточностями (менше 50% потрібної інформації).

0 балів – відсутність відповіді.

Відповіді на питання з дисципліни **«Основи електронного урядування»:**

Максимальний ваговий бал – 70:

70-63 балів – вступник демонструє вичерпне знання навчального матеріалу, високий рівень умінь та навичок, включаючи правильне використання термінології, детальне роз'яснення понять, теорій та підходів, наведення прикладів у необхідних випадках, вміння послідовно та обґрунтовано аргументувати власну відповідь, логічно структурувати матеріал. У відповіді повно відображена власна аргументована позиція щодо викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю та оригінальністю. У відповіді подано не менше 90% потрібної інформації.

62-56 балів – вступник демонструє повні та міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння обґрунтовано та послідовно викладати матеріал, проте допускає несуттєві неточності у викладенні матеріалу. У відповіді відображена власна позиція щодо окремих положень викладених теорій, концепцій або підходів, наведені приклади вирізняються сучасністю. У відповіді наявно не менше 80% потрібної інформації.

55-49 балів – вступник демонструє достатньо повні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь та навичок, вміння в більшості випадків вірно та обґрунтовано приймати рішення в різних ситуаціях, проте допускає певні неточності при відповіді, має певні труднощі в трансформації знань в нових умовах. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо викладеного матеріалу відображена слабо. Відповідь містить не менше 70% потрібної інформації.

48-42 балів – вступник засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає істотні неточності, які не є перешкодою для подальшого навчання; вміє вірно використовувати наявні знання переважно для вирішення стандартних задач. Наводить стандартні приклади, власна позиція щодо викладеного матеріалу не відображена, наявно не менше 60% потрібної інформації.

41-35 балів – вступник поверхнево засвоїв основний теоретичний матеріал, допускає суттєві неточності, які, проте, не є перешкодою для подальшого навчання; вміє вірно використовувати наявні знання лише для вирішення стандартних задач. У відповіді відсутні приклади, але наявно не менше 50% потрібної інформації.

1-34 балів – неповна відповідь з грубими помилками та (або) принциповими неточностями (менше 50% потрібної інформації).

0 балів – відсутність відповіді.

Загальна оцінка за комплексне фахове випробування обчислюється як проста арифметична сума вагових балів трьох відповідей. Таким чином, за результатами комплексного фахового випробування вступник може набрати від 100 до 200 балів.

Таблиця відповідності оцінок PCO (60...100 балів) оцінкам ЄВІ (100...200 балів)

Оцінка PCO	Оцінка ЄВІ	Оцінка PCO	Оцінка ЄВІ	Оцінка PCO	Оцінка ЄВІ	Оцінка PCO	Оцінка ЄВІ
60	100,0	70	125,0	80	150,0	90	175,0
61	102,5	71	127,5	81	152,5	91	177,5
62	105,0	72	130,0	82	155,0	92	180,0
63	107,5	73	132,5	83	157,5	93	182,5
64	110,0	74	135,0	84	160,0	94	185,0
65	112,5	75	137,5	85	162,5	95	187,5
66	115,0	76	140,0	86	165,0	96	190,0
67	117,5	77	142,5	87	167,5	97	192,5
68	120,0	78	145,0	88	170,0	98	195,0
69	122,5	79	147,5	89	172,5	99	197,5
						100	200,0

Приклад типового завдання комплексного фахового випробування
для вступу на освітньо-професійну програму
«Електронне урядування» підготовки магістрів
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

1. Дайте визначення понять «управління», «менеджмент», «адміністрування» та «керування».
2. Надайте загальну характеристику чинного законодавства про державну службу в Україні.
3. Розкрийте основні підходи щодо визначення електронного уряду та електронного урядування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Блок I. Основи менеджменту та теорії організації

1. Архипова Є. О. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Теорія організації» / Є. О. Архипова; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – К.: НТУУ «КПІ», 2015. – 41 с. – URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/11919>.
2. Дикань Н. В., Борисенко І. І. Менеджмент: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 389 с. – URL: <http://pidruchniki.com/19991130/menedzhment/menedzhment>.

3. Кирхлер Э. Психологические теории организации : пер. с нем. / Э. Кирхлер, К. Майер-Пести, Е. Хофманн. – Х.: Гуманитарный центр, 2005. – 312 с.
4. Красношапка В. В. Менеджмент організацій: конспект лекцій / В. В. Красношапка, О. П. Кавтиш; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". – Київ : НТУУ "КПІ", 2013. – 229 с.
5. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. ред. Л. І. Федулової. – К.: Либідь, 2004. – 448 с.
6. Монастирський Г. Л. Теорія організації: навч. посібник. – К.: Знання, 2008. – 319 с.
7. Основи менеджменту / За науковою ред. проф. В. Г. Федоренка. – К.: Алерта, 2007. – 420 с. – URL: http://pidruchniki.com/1410072650947/menedzhment/osnovi_menedzhmentu.
8. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент організацій: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2014. – 860 с.
9. Рульєв В. А. Менеджмент: навч. посібник / В. А. Рульєв, С. О. Гуткевич. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с. – URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_1171_86364415.pdf.
10. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.
11. Щєбликіна І. О. Основи менеджменту: навч. посібн. / І. О. Щєбликіна, Д. В. Грибова. – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. – 480 с.

Блок II. Державна служба

1. Взаємодія органів державної влади та громадянського суспільства: навч. посіб. / за наук. ред. Ю. П. Сурміна, А. М. Михненко. – К. : НАДУ, 2011. – 388 с.
2. Ворона П. В. Місцеве самоврядування України в контексті розвитку представницької влади : монографія / П. В. Ворона. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 341 с.
3. Демократичні засади державного управління та адміністративне право : монографія / за заг. ред. В. Б. Аверьянова. – К. : Юрид. думка, 2010. – 496 с.
4. Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. – 448 с.
5. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К.; Одеса : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 372 с.
6. Державна служба : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К.; Одеса : НАДУ, 2013. – Т. 2. – 348 с.
7. Державна служба в Україні: соціально-правовий та організаційний аспекти : навч. посіб. / [авт. кол. : Ю. П. Сурмін, Т. В. Мотренко, Р. А. Науменко та ін.; за заг. ред. Р. А. Науменко, Л. М. Гогіної]. – К. : НАДУ, 2011. – 204 с.
8. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст.

- голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К.; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012.
9. Державне управління та державні установи: Навч. посіб. для дистанційного навчання / В. П. Рубцов, Н. І. Перинська; За ред. Д-ра соціол. наук, проф. Ю. П. Сурміна.– К.: Університет «Україна», 2008. – 440 с.
  10. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: Практ. посіб. для керівників служб управління персоналом: за заг ред. К.Ващенко. – К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2017. – 68 с.
  11. Електронне урядування : підручник / авт. кол. : В. П. Горбулін, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко, О. В. Карпенко та ін.; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка; наук. ред. проф. Н. В. Грицяк, проф. А. І. Семенченка. – К. : НАДУ, 2014. – 352 с.
  12. Елітознавство : підручник / за заг. ред. В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2013. – 268 с.
  13. Етика державного управління : підручник / Т. Е. Василевська, В. О. Саламатов, Г. Б. Марушевський; за заг. ред. Т. Е. Василевської. – К. : НАДУ, 2015. – 204 с.
  14. Ефективність державного управління та управлінських кадрів в умовах змін: Зб. наук.праць / кол.авторів: І.В.Розпутенко [та ін.]; за заг. ред.. І.В.Розпутенка. – К.: Вид-во НАДУ, 2010. – 168 с.
  15. Закон України «Про державну службу» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016. – № 4. – ст.43. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
  16. Іжа М. М. Організаційно-правові засади державного управління: [монографія] / М. М. Іжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різникова. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2008. – 308 с.
  17. Кадрова політика і державна служба : навч. посіб. / [С. М. Серьогін, Н. Т. Гончарук, Н. А. Липовська та ін.; за заг. ред. С. М. Серьогіна]. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2011. – 352 с.
  18. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 30, ст. 141. Із змінами, внесеними згідно із № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143. – URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
  19. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток: [монографія] / за заг. ред. А. В. Толстоухова та ін. – Дніпропетровськ: Моноліт, 2010. – 400 с.
  20. Публічне адміністрування в Україні : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2012. – 256 с.
  21. Реформа державної служби у питаннях і відповідях: Практ. посіб. для керівників служб управління персоналом: за заг ред. К.Ващенко. – К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2016. – 176 с.
  22. Серьогін С.М. Кадрова політика і державна служба: Навч.посіб. / С.М. Серьогін та ін.. – Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2010. – 138 с.

Блок III. Основи електронного урядування

1. Е-урядування та е-демократія. Навч.посібник у 15-ти ч. (За заг. ред. Семенченка А.І., Дрешпака В.М. – К., 2017.

2. Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування / за заг. ред.: С.А. Чукут, О.В. Загвойської. – К.: НАДУ, 2008. – 136 с.
3. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування / Т. Камінська, А. Камінська, М. Пасічник та ін.; [За заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. С.А. Чукут]. – К.: НАДУ, 2008. – 200 с.
4. Інституційні та організаційні засади впровадження електронного урядування: кращі зарубіжні практики. / за заг. ред.: С.А. Чукут, О.В. Загвойської. – К.: НАДУ –К., 2011. – 192 с.
5. Кращі практики впровадження електронного урядування: зарубіжний досвід. / за заг. ред.: С.А. Чукут, О.В. Загвойської. – К., 2010. – 144 с.
6. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика. Навч. посіб. – К.: Вид-во «Знання», 2008. – 665 с.
7. Чукут С.А., Кукарін О.Б. Опорний конспект лекції з дисципліни «Електронне урядування». – К. Вид-во. НАДУ, 2009. – 98 с.
8. Закон України “Про адміністративні послуги”. – URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
9. Закон України “Про доступ до публічної інформації”. – URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
10. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” від 22 травня 2003 року № 851-IV. – URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
11. Закон України “Про захист персональних даних”. – URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
12. Закон України “Про звернення громадян”. – URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
13. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. – URL: <http://dki.org.ua/files/Concept-E-Government.doc>

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ

Чукут Світлана Анатоліївна, д. держ. упр., професор,
професор кафедри теорії та практики управління _____

Мельниченко Анатолій Анатолійович, к. філос. н., доцент,
доцент кафедри теорії та практики управління _____

Бриль Юлія Олексіївна, к. пед. н., старший викладач кафедри
теорії та практики управління _____